

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, 11

Beslutande
Minister
Alfons Röblom

Föredragande
Inspektör
Henrik Juslin

Justerat
Omedelbart

Nr 25

Principer för investeringsstöd för hållbar
resursanvändning
ÅLR 2021/1276

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att anta reviderade principer enligt **bilaga 1, I121E15** gällande investeringsstöd för hållbar resursanvändning.
Kostnaden belastar moment 72010, Främjande av hållbar energiomställning.

Motivering

För att även omfatta möjligheten för företag verksamma inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter att erhålla finansiering ur landskapsregeringens LBU-program uppkom behov att komplettera tidigare principer som antogs 17.2.2021. Syftet är att effektivisera resurs- och energianvändningen samt minska utsläppen av växthusgaser från företag. Målet med stödet är bl.a. att minska antalet av de återstående större oljepannorna, ökad cirkulär ekonomi inom avfallshantering samt effektiviseringsåtgärder. Stöden ges till märkbara förbättringar som går att mäta över tid och riktar sig till förnyande av system och tankesätt. Tidigare principer behövde revideras för att även omfatta möjligheten för företag verksamma inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter att erhålla finansiering ur landskapsregeringens LBU-program

Bakgrund

Det finns behov att effektivisera resurs- och energianvändningen för de flesta aktörer i samhället, från det enskilda hushållet till företag och organisationer. Landskapsregeringens har för avsikt att långsiktigt medverka till att stimulera åtgärder i linje med dessa är centrala begrepp som överensstämmer med målsättningarna i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland.

Nr 26

Utlåtande om Regeringens proposition
till riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om en effektreserv
som säkerställer balansen mellan

elproduktion och elförbrukning

ÅLR 2021/1038

113 I1

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att lämna utlåtande enligt bilaga **bilaga 2, I121E15**.

UNDERSTÖD FÖR FRÄMJANDE AV HÅLLBAR RESURSANVÄNDNING INOM NÄRINGSLIVET

VILLKOR 2021 (gäller från och med 16.3.2021 samt på redan inkomna ansökningar)

I syfte att effektivisera resurs- och energianvändningen samt minska utsläppen av växthusgaser från företag har Ålands lagting beslutat att understöda företag som främjar hållbar resursanvändning.

Ålands landskapsregering har fastställt följande villkor:

1. Vem kan erhålla understödet?

Företaget som äger eller bedriver verksamhet i den fastighet i vilken åtgärden ska genomföras.

Företaget ska uppfylla villkoren i landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring.

2. För vad kan understöd erhållas?

Stöd beviljas för flera typer av åtgärder, se tabell 1.

Tabell 1

Typ av åtgärd	Stödnivå	Max. stödbelopp	Övriga villkor
Utredningar och förstudie	40 %	10 000 euro/förstudie	Ska vara inom de åtgärdsområden som räknas upp i denna tabell. Arbetstid för egen personal eller personer med samräde med företaget är inte stödberättigad.
Byte av uppvärmningskälla Byte från fossil uppvärmning till: -bioenergi (fast, flytande, gas) -fjärrvärme -direkt el eller värmepumpar	25 %	300 000 euro	Stöd ges enbart för uppvärmningskällor vars syfte är att enbart tillgodose företagets egna lokaler och verksamhet i lokalerna. För elbaserade uppvärmningskällor måste grön el köpas.
Fossilfri trafik -Laddningsapparat för elfordon -Produktion och/eller distribution av biodrivmedel	25 %	300 000 euro	Åtgärderna ska nyttjas till största delen för företagets interna bruk och inom företagets logistikkedja. För fordonsanskaffning ges inte understöd.

Effektivisering av: -Energi- och vattenförbrukning -Avlopps- och avfallsuppkomst	25 %	300 000 euro	Åtgärderna ska ha märkbar inverkan på företagets förbrukning och verksamhet.
Cirkulär ekonomi Åtgärder där sidoprodukt eller avfallsprodukt tillvaratas som insatsvara.	25 %	300 000 euro	Sidoprodukt eller avfallsprodukt kan vara från företaget eller från annat företag.
Övriga åtgärder Åtgärder som effektiviserar resursanvändning eller minskar utsläpp av växthusgaser kan erhålla stöd.	25 %	300 000 euro	

Åtgärderna ska leda till bestående och betydande förändringar av företagets resursanvändning eller utsläpp av växthusgaser. Understöd ges inte vid byggande av nya fastigheter eftersom stödets syfte är att stimulera till åtgärder inom befintliga fastigheter. Alla nödvändiga installationer, arbeten och investeringar som behövs för att åtgärden ska ha funktion är stödberättigade. Kostnader ska ha uppkommit efter ansökningstidpunkten för att vara stödberättigade¹.

3. Hur stort är understödet?

Stödnivåerna framgår av tabell 1. Företaget kan totalt högst erhålla 300 000 euro från denna stödordning vilket kan åstadkommas genom ett flertal förstudier och åtgärder. Varje ansökan om investeringsunderstöd måste ha en beräknad investeringskostnad på minst 20 000 euro för att vara stödberättigade. En ansökning kan innehålla en eller flera investeringar. Stödet kan sökas flera gånger tills 300 000 euro erhållits.

Företag verksamma inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter kan erhålla finansiering ur landskapets LBU-program och kan därmed erhålla mer än 300 000 euro i understöd, se bilaga 1 för mera information.

Om företaget bedriver momspliktig verksamhet, beräknas de stödberättigade kostnaderna exklusive mervärdesskatt.

Understödet kan inte kombineras med andra offentliga understöd för samma åtgärd. Understödet kan inte sökas om åtgärden är stödberättigad via andra av landskapsregeringen utlysta stödsystem, detta stödsystem är således ett sistahandsalternativ.

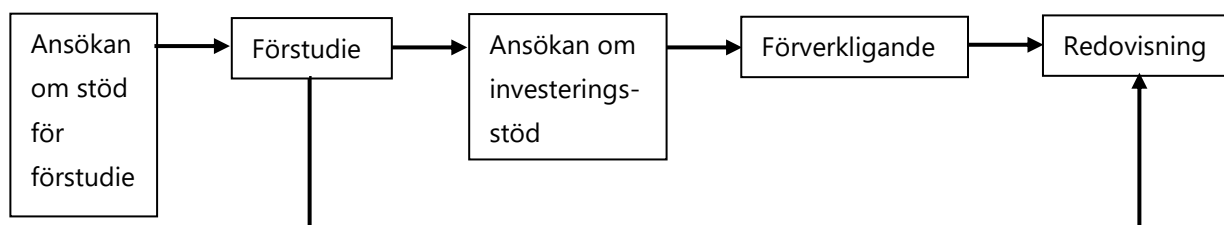
4. Hur går understödprocessen till?

Ansökan, beslut och redovisning av understöd följer nedanstående tillvägagångssätt:

- a) Företaget skickar en ansökan om understöd för förstudie. Ansökan ska innehålla vilken/vilka av åtgärderna i bilaga 1 som kommer att utföras under projektet. Landskapsregeringen fattar beslut på ansökan och därefter kan företaget fortsätta till steg b). Om företaget inte avser utföra en förstudie kan företaget hoppa direkt till steg c).

¹ Stödet ska ha stimulansseffekt, vilket anses uppfyllt om stödmottagaren har lämnat in en ansökan om stöd innan arbetet med projektet eller verksamheten inleds. Ett projekt anses påbörjat när faktiska kostnader uppkommit vilka kan hänföras till t.ex. fakturadatum, avtal eller ett anställningsdokument eller liknande

- b) Företaget gör med hjälp av egen eller anlitad expertis en förstudie av nuläge och åtgärden. Förstudien leder till en projektplan för åtgärden i vilken ingår offerter/kostnadskalkyler för genomförande. I projektplanen ska även finnas en plan för att göra hela företagets verksamhet fossilfri. Företag som redan uppfyller steg b) kan hoppa till steg c).
- c) Företaget lämnar in en ansökan om understöd för att förverkliga åtgärden som beskrivs i projektplanen, projektplanen bifogas ansökan. Efter att ansökan inlämnats kan företaget inleda förverkligandet av åtgärden på egen risk. Landskapsregeringen fattar ett beslut om beviljande av stöd och ett högsta stödbelopp baserat på ansökan. Efter beslutet kan företaget inleda förverkligandet av åtgärden. Om åtgärden inte kommer att utföras kan företaget gå vidare till d) för att redovisa kostnaderna för förstudien och utbetalning av stöd.
- d) Efter att åtgärden utförts, redovisar företaget projektet till landskapsregeringen. Redovisningen ska innehålla en sammanställning av kostnader för projektet samt rapport över uppnådda resultat tack vare åtgärden. Kostnader ska ha uppkommit efter ansökningstidpunkten för att vara stödberättigade. Projektbokföring krävs. Landskapsregeringen utbetalar stöd baserat på de sammanställda kostnaderna.

Figur 1. Understödsprocessens olika steg.

Ansökningar görs fritt formulerade riktad till landskapsregeringen. Ansökan om understöd kan inlämnas kontinuerligt under året. Landskapsregeringen behandlar ansökningar vartefter de inkommer och delger den sökande ett beslut. Understöd beviljas under förutsättning att budgetmedel finns tillgängliga för ändamålet.

Sökande är skyldig att medverka till att nödvändiga inspektioner kan utföras. Understöd kan återkrävas om det framkommer att stödet utbetalats på grundval av felaktiga uppgifter.

5. Lagstöd

Dessa villkor är fastställda med stöd i följande rättsakter:

-EU-förordning 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

-Landskapslag (2008:110) om näringsstöd.

-Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Bilaga 1

Stöd till företag verksamma inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter

Stöd till företag verksamma inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter kan beviljas en delfinansiering från landskapsregeringens LBU program 2014 - 2020 med finansiering från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (vilket föreslås bli förlängt genom landskapsregeringens programändring 6) för investeringar för hållbar resursanvändning om de uppfyller villkoren i LBU-programmet. Det gäller t.ex. cirkulär ekonomi och investeringar med syfte att förbättra företagets energieffektivitet. Endast energiinvesteringar som producerar energi ämnad för den egna energiförbrukningen stöds. För stöd som beviljas från LBU-programmet tillämpas inte regeln om maximalt stödbelopp. Förstudier kan inte ingå i LBU finansieringen.

Med **bearbetning** avses varje process som en jordbruksprodukt undergår som till resultat ger en produkt som också är en jordbruksprodukt, med undantag för verksamheter på jordbruksföretaget som är nödvändiga för att förbereda en animalisk eller vegetabilisk produkt för den första försäljningen.

Med **saluföring av jordbruksprodukter** menas att ställa fram eller visa upp en jordbruksprodukt i avsikt att sälja, erbjuda för försäljning, leverera eller på annat sätt föra ut på marknaden, med undantag för primärproducentens försäljning i första ledet till återförsäljare eller förädlare samt varje förberedande av produkten för sådan försäljning. Primärproducentens försäljning till slutkonsumenter ska betraktas som saluföring om den sker i separata lokaler som är särskilt avsedda för detta syfte.

Med **jordbruksprodukter** avses produkter som förtecknas i bilaga I till fördraget, med undantag av fiskeri- och vattenbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till förordning (EU) nr 1379/2013.

För stöd inom landskapets LBU program tillämpas förutom den nu aktuella stödordning följande rättsgrunder:

- Landskapslag (2016:29) om finansiering av landsbygdsnäringar.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) artikel 17 och 19.
- Ålands landsbygdsutvecklingsprogram period 2014-2020
- Landskapsregeringens gällande beslut om stödberättigande utgifter

Ett investeringsstöd till livsmedelsindustrin beviljas inte till företag i svårigheter. Ett företag definieras vara i svårigheter enligt artikel 2 punkt 18 gruppundantagsförordningen 651/2014. Om ett företag har ett oreglerat återbetalningskrav till landskapsregeringen till följd av att Kommissionen förklarat ett stöd som olagligt och oförenligt med den gemensamma marknaden kan företaget inte erhålla utbetalning av investeringsstöd enligt denna stödordning.

Investeringsstödet ska ha stimulans effekt, vilket anses uppfyllt om stödmottagaren har lämnat in en ansökan om stöd innan arbetet med projektet eller verksamheten inleds. Ett projekt anses påbörjat när faktiska kostnader uppkommit vilka kan hänföras till t.ex. fakturadatum, avtal eller ett anställningsdokument eller liknande.

Ansökan

Ansökan jämte bilagor lämnas in till landskapsregeringen genom det elektroniska ansökningssystemet "Hyrrä".

Varje ansökan bedöms i enlighet med av landskapsregeringen fastställda urvalskriterier för Stöd till företag verksamma inom bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

Varaktighet

Vid investeringsstöd till stora företag ska investeringen upprätthållas i minst 5 år efter att investeringen slutförts och tagits i bruk. Vid investeringsstöd till små och medelstora företag är motsvarande tidsperiod 3 år. Gäller investeringen anläggningar eller utrustning som p.g.a. snabb teknisk utveckling blir föråldrad under denna 3 eller 5 års period erfordras istället att den ekonomiska verksamheten blir kvar i regionen under perioden.

Kontroll och återkrav

Landskapsregeringen samt representanter från kommissionen har rätt att utföra inspektioner hos en stödmottagare för att utreda förutsättningarna för att bevilja och utbetala stöd samt för att se om villkoren för att bevilja och utbetala stöd har iakttagits. Stödmottagaren är skyldig att lämna de upplysningar som är nödvändiga för att granskningen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Eventuella återkrav kan beslutas om i enlighet med vad som föreskrivs i landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgarantier, samt i landskapslag (2016:29) om finansiering av landsbygdsnärningar.

Rättelse och besvär

En skriftlig begäran om rättelse av ett beslut om finansiering eller utbetalning kan ställas till landskapsregeringen inom 21 dagar efter det att beslutet har mottagits. Av ett rättelseyrkande ska framgå vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på.

Ett besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut med anledning av ett rättelseyrkande får anföras inom 30 dagar hos Ålands förvaltningsdomstol.

Hänvisning

Er begäran 2.4.2021; VN/6429/2019

Arbets- och näringsministeriet

PB 32

00023 STATSRÅDET

Kontaktperson

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning

Bakgrund

I propositionen föreslås att lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning ändras. Syftet med propositionen är att garantera förutsättningarna för att upprätthålla en effektreserv också i fortsättningen genom att utveckla effektreservsystemet så att det motsvarar de nya EU-krav som gäller strategiska reserver. Målet med effektreservsystemet är att också i fortsättningen säkerställa tillräcklig nivå på elleveranssäkerheten och resurser under vinterperiodens toppförbrukning.

Det föreslås att effektreserven ska utvidgas så att i den kan ingå inte bara kraftverk och objekt med förmåga till flexibel elförbrukning eller kombinationer av dessa utan också ellager som uppfyller lagens tekniska krav samt aggregering av produktion och lagring. I fortsättningen kan enheter som finns på Åland och i Estland, Sverige eller Norge delta i konkurrensutsättningen av effektreserven.

Allmänt gällande kabelförbindelser och reservkraften på Åland.

Kraftnät Åland Ab har sedan 2016 etablerat en 100 MW likströmsförbindelse till Nådendal i riket som ansluter till det finska stamnätbolaget Fingrid Oyj:s nät. Förbindelsen byggdes för att trygga den åländska elförsörjningen i händelse av avbrott i el förbindelsen från Sverige.

Ytterligare en mindre 45kV anslutning från Fortums elstation i Gustavs försörjer i huvudsak den åländska skärgården vilken kan belastas med ca 9MW.

Åland är även anslutet till Vattenfall Eldistributions Ab´s regionnät i Sverige, Senneby med en 110 kV växelströmskabel som kan belastas med ca 80 MW.

Den nya likströmsförbindelsen från Åland till fastlandet bildar således tillsammans med nuvarande Sverige-kabeln en överföringslänk mellan länderna som möjliggör överföring av elenergi i bägge riktningar.

Utöver kabelförbindelserna finns lokala produktionsanläggningar som är gasturbiner samt en dieselmotörvärmeenhet vars framtida verksamhet är under utredning. Beroende på situation och omständigheter kan den lokala kapaciteten i nuvarande läge uppskattas till ca 30-45 MW.

Utlåtande

Landskapsregeringen önskar meddela att det är positivt att effektreserven utvidgas för att innefatta även objekt med förmåga till flexibel elförbrukning. Det kan ge möjlighet till ökad användning av lokal reservkraft på Åland samt nyttjande av kabelförbindelserna Sverige-Åland-Finland. I nuvarande läge finns frågor att ta ställning till gällande bl.a. produktionskapacitet och ev. transiteringskapacitet gällande kabelförbindelser. Utvecklingen gällande etablering av förnyelsebar energiproduktion och lagring av varierande produktion är snabb. Inom en relativt snar framtid förväntas olika lagringsformer ingå i energisystemet vilka möjligen även kan bidra till effektreserven.

Minister

Alfons Röblom

Inspektör

Henrik Juslin